

Тема уроку: Значення мови в житті суспільства. Поняття державної мови. Українська мова – державна мова України

Мета уроку: *ознайомити* учнів зі значення мови як основного засобу спілкування, формування думки та пізнання; *сформувати* поняття державної мови, сприяти усвідомленню значення державної мови для згуртування громадян і зміцнення української державності; *розвивати* увагу, пам'ять, логічне й образне мислення; *виховувати* любов та повагу до рідної мови та країни

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу.

Обладнання: видання Конституції України, підручник, записи фрагментів пісень, роздатковий матеріал, карта України, сердечка.

ХІД УРОКУ

«Слово – то мудрості промінь,
слово – то думка людська».
Леся Українка

I. Організаційний момент.

Сьогодні у нас незвичайний урок,
Сьогодні ми зробимо ще один крок.
В країну природи, в країну погоди,
В країну чудової української мови.

II. Повідомлення теми і мети уроку. Мотивація навчання.

Пропоную прослухати декілька фрагментів пісень.

«Червона рута» на різних мовах.

1. <https://www.youtube.com/watch?v=d91GqcdLgTk>

(пісня французькою мовою, з 25сек.-1,5хв.)

2. <https://www.youtube.com/watch?v=bLqcTEnBly8>

(пісня польською мовою,35сек.-1,5хв)

3. <https://www.youtube.com/watch?v=d32hnc5lois>

(пісня англійською мовою,7сек.-1,5хв.)

Запитання:

- Як ви думаєте якою мовою звучать пісні?
- Чи знаєте ви одну із цих мов?
- Скажіть,будь ласка,чи зможете ви розказати про що йдеться у пісні?

Пропоную послухати ще один фрагмент

4. <https://www.youtube.com/watch?v=gc6R6ibs3X0>

(пісня українською мовою,33 сек.-1,5хв)

Запитання:

- А дана пісня знайома вам?
- Якою мовою вона звучить?
- Чи зрозумілі для вас слова?
- Яка із чотирьох пісень вам найбільш зрозуміла? Чому?
- Чи потрібно знати нашу рідну мову? Для чого?

Отже,сьогодні на уроці,ми будемо говорити про значення мови в житті людини.

III. Актуалізація навчальної діяльності.

Робота з текстом. Прочитайте текст. Чи всі слова у ньому зрозумілі? Що таке виділені слова у тексті? Відредагуйте речення, замінюючи суржик українським відповідником. Прочитайте перероблений текст. Який висновок ви можете зробити?

Роль мови в житті людини

За допомогою мови люди *общаються* між собою, виражають свої *мислі, чувства*, зберігають їх і передають нащадкам. Немає і не може бути мови без суспільства, а

суспільства без мови. Мова є ознакою сучасної нації. Коли мова перестає *іспалняти* свою головну функцію - бути засобом спілкування і мислення, вона стає мертвою, не розвивається і не вдосконалюється. Розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком суспільства.

Понад 3 тисячі мов є у світі, але для кожного народу, кожної нації, найближчою і найдорожчою є його *радна* мова. Рідною мовою української нації є українська мова. Поняття рідної мови – невіддільне від думки про рідний край, батьківську *домівку*, материнське тепло. Рідна мова є одним із важливих засобів формування патріотичних почуттів, гордості за свій народ; вона є виявом його національної культури. Мова єднає між собою різні покоління людей, вона передається як заповіт, як найдорожча спадщина. Піклування про рідну мову, любов і повага до неї має бути в центрі уваги кожної нації.

Відповідь: спілкуються, думки, почуття, виконувати, рідна, хату.

Бесіда.

Чому ми називаємось українцями?

Що єднає нас як народ?

Яка мова є рідною для кожного з нас?

МОВА НЕОБХІДНА, ЩОБ	
СПІЛКУВАТИСЯ	люди обмінюються думками й почуттями;
ФОРМУВАТИ ДУМКИ	думки людини формуються й виражаються тільки за допомогою слів;
ПІЗНАВАТИ СВІТ	людина пізнає світ, здобуває знання про нього;
ОБ'ЄДНУВАТИ ЛЮДЕЙ	люди об'єднуються в одну спільноту (народ, націю, державу).

Звичайно, спілкуватися можна не лише за допомогою звукової мови. У прадавні часи люди вдавалися до таких засобів спілкування, як жести, барабанний дріб, сигнали за допомогою свисту. Для спілкування використовують математичні символи, азбуку Морзе, дорожні знаки тощо. Проте все це – лише допоміжні засоби спілкування, вони не можуть зрівнятися зі звуковою мовою.

Поміркуйте!

Давно колись жили три брати. І от якось, полюючи, вони потрапили у володіння злого чарівника. Той жорстоко повівся з братами: одного осліпив, другого зробив глухим, а третьому відібрав мову. Чари мали діяти доти, поки людина не повернеться додому. Відпустив їх усіх нарізно...

Першим повернувся додому сліпий брат – і знову став зрячим. Другим дістався глухий – і став чути. А третій, німий, так і не повернувся...

Як ви гадаєте, чому?

IV. Вивчення нового матеріалу.

Стаття 10. Державною мовою в Україні є українська мова.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Пояснення вчителя.

Державна мова – мова, обов’язкова для вживання в офіційних сферах життя певної держави. Нею спілкуються в органах державної влади: Кабінеті Міністрів, Верховній Раді, правоохоронних органах (Прокуратурі, Міністерстві Внутрішніх справ та Міністерстві юстиції, Службі Безпеки України, Верховному та міських судах, підрозділах міліції, внутрішніх військах та ін.) суспільних і громадських організаціях, закладах освіти та культури. Статус державної мови забезпечується Конституцією.

Конституція – основний закон держави, що закріплює суспільний і державний устрій, основні права й обов’язки громадян.

V. Закріплення вивченого

Проблемний діалог

Як ви розумієте поняття «рідна мова», «державна мова»?

Перепишіть прислів’я та приказки, уставивши потрібні слова із довідки.

А) Хто мови своєї....,хай сам себе стидається.

Б) Птицю пізнають по пір’ю,а людину по

В) Більше діла, менше...

Г) ...- не горобець, вилетить - не спіймаєш.

Довідка: мові, слів, цурається, слово.

Із поданих слів складіть речення. У другому реченні знайдіть підмет та присудок.

1. Мова – це тисячоліть глибина.

2. Коли мова наступне вмирає втрачає покоління розуміння значення слів.

3. Коштовний мова народу скарб.

4. Мов є лише поганих не існує погані мови.

5. Чужу мову а свою треба можна вивчити вчити все життя за шість років.

Відповідь:

1. Мова-це глибина тисячоліть.

2. Мова вмирає, коли наступне покоління втрачає розуміння значення слів.

3. Мова-коштовний скарб.

4. Мов поганих не існує в світі, є лише погані мови.

5. Чужу мову можна вивчити за шість років, а свою треба вчити все життя.

VI. Підсумок уроку

Що нового ви дізналися із сьогоднішнього уроку? З якими знаннями будете залишати клас?

На завершення пропоную на сердечках (додаток 2) одним словом описати нашу рідну мову і прикріпити до карти України на дошці (н-д: милозвучна, чарівна)

VII. Домашнє завдання.

1. Опрацювати с. 4-6 підручника.

2. Вправа 8 (письмово відповідь на 1 із запитань).

Робота з текстом.

Роль мови в житті людини

За допомогою мови люди *общаються* між собою, виражають свої *мислі, чувства*, зберігають їх і передають нащадкам. Немає і не може бути мови без суспільства, а суспільства без мови. Мова є ознакою сучасної нації. Коли мова перестає *іспалняти* свою головну функцію - бути засобом спілкування і мислення, вона стає мертвою, не розвивається і не вдосконалюється. Розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком суспільства.

Понад 3 тисячі мов є у світі, але для кожного народу, кожної нації, найближчою і найдорожчою є його *родная* мова. Рідною мовою української нації є українська мова. Поняття рідної мови – невіддільне від думки про рідний край, батьківську *домівку*, материнське тепло. Рідна мова є одним із важливих засобів формування патріотичних почуттів, гордості за свій народ; вона є виявом його національної культури. Мова єднає між собою різні покоління людей, вона передається як заповіт, як найдорожча спадщина. Піклування про рідну мову, любов і повага до неї має бути в центрі уваги кожної нації.

Відповідь: спілкуються, думки, почуття, виконувати, рідна, хату.

Перепишіть прислів'я та приказки, уставивши потрібні слова із довідки.

- А) Хто мови своєї....,хай сам себе стидається.
- Б) Птицю пізнають по пірю,а людину по
- В)Більше діла, менше...
- Г) ...- не горобець, вилетить - не спіймаєш.

Довідка: мові,слів,цурається,слово.

Із поданих слів складіть речення. У другому реченні знайдіть підмет та присудок.

1. Мова – це тисячоліть глибина.
2. Коли мова наступне вмирає втрачає покоління розуміння значення слів.
3. Коштовний мова народу скарб.
4. Мов є лише поганих не існує погані язики.
5. Чужу мову а свою треба можна вивчити вчити все життя за шість років.

Робота з текстом.

Роль мови в житті людини

За допомогою мови люди *общаються* між собою, виражають свої *мислі, чувства*, зберігають їх і передають нащадкам. Немає і не може бути мови без суспільства, а суспільства без мови. Мова є ознакою сучасної нації. Коли мова перестає *іспалняти* свою головну функцію - бути засобом спілкування і мислення, вона стає мертвою, не розвивається і не вдосконалюється. Розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком суспільства.

Понад 3 тисячі мов є у світі, але для кожного народу, кожної нації, найближчою і найдорожчою є його *родная* мова. Рідною мовою української нації є українська мова. Поняття рідної мови – невіддільне від думки про рідний край, батьківську *домівку*, материнське тепло. Рідна мова є одним із важливих засобів формування патріотичних почуттів, гордості за свій народ; вона є виявом його національної культури. Мова єднає між собою різні покоління людей, вона передається як заповіт, як найдорожча спадщина. Піклування про рідну мову, любов і повага до неї має бути в центрі уваги кожної нації.

Відповідь: спілкуються, думки, почуття, виконувати, рідна, хату.

Перепишіть прислів'я та приказки, уставивши потрібні слова із довідки.

- А) Хто мови своєї....,хай сам себе стидається.
- Б) Птицю пізнають по пірю,а людину по
- В)Більше діла, менше...
- Г) ...- не горобець, вилетить - не спіймаєш.

Довідка: мові,слів,цурається,слово.

Із поданих слів складіть речення. У другому реченні знайдіть підмет та присудок.

1. Мова – це тисячоліть глибина.
2. Коли мова наступне вмирає втрачає покоління розуміння значення слів.
3. Коштовний мова народу скарб.
4. Мов є лише поганих не існує погані язики.
5. Чужу мову а свою треба можна вивчити вчити все життя за шість років.

